

De deelname aan diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding geeft Julien Broché een goed overzicht over de diergezondheidsstatus. Medicijngebruik wordt er al jaren nauwkeurig geregistreerd.

Tot in de puntjes is het diergeneesmiddelenregister, vereist voor het IKM-certificaat, bij melkveehouder Julien Broché uit het Oost-Vlaamse Zwijnaarde ingevuld. Al geruime tijd wordt het gebruik van diergeneesmiddelen op zijn bedrijf bijgehouden. Zelfs de bolussen die het jongvee de laatste weken ontving, staan zorgvuldig op de lijst genoteerd. 'Dat mapje met het register gaat altijd mee naar buiten als de dierenarts langs komt voor een of andere behandeling', benadrukt Julien, terwijl hij de notities bovenhaalt. 'Hij weet toch veel beter wat en

hoeveel hij van die geneesmiddelen gebruikt. Ook van de wachttijden is de dierenarts beter op de hoogte.'

Verzameling van gegevens

Wanneer het verzamelmapje opengaat, valt het verzorgd ingevulde register met de behandelingsgegevens meteen op. Naast deze lijst zitten ook de afgeleverde bonnetjes van de bedrijfsdierenarts netjes in het mapje gerangschikt. Vakkundig begint Julien de gegevens op het register uit te leggen: 'Na het invullen van de identificatiegegevens noteert de dierenarts eerst de aandoening, dan het gebruikte product en de hoeveelheid, gevolgd door zijn naam en de wachttijd van het product.' Daarnaast is nog plaats voorzien voor eventuele testen op de melk wanneer de behandeling een therapie met antibiotica betrof.

Als hij op eigen initiatief geneesmiddelen inzet, zoals droogzetters of producten voor de behandeling van mastitis, noteert Julien zelf de gegevens op de lijst. 'Ik zou het erg vinden mocht het in de toekomst niet meer mogelijk zijn om zelf bepaalde

Julien Broché: 'Minstens zeven weken droogstand, anders straf je alleen jezelf'

gevallen van mastitis te behandelen. Zolang het nog mag, probeer ik dat zelf te doen. Het "in en uit" komt dan wel in het register te staan.'

Met droogzetpreparaten wordt zorgvuldig omgegaan op dit bedrijf. Zeven tot acht weken droogstand zijn daarbij het streefdoel. 'Soms gebeurt het dat een koe minder lang droogstaat, maar we zijn toch geruster als de droogstand zeven of acht weken bedraagt. Anders straf je meestal toch alleen maar jezelf omdat de melk bij een te korte droogstand minder snel geleverd kan worden aan de melkerij', vertelt Julien, terwijl hij vervolgt met een voorbeeld: 'Door een misrekening was hier eens een koe te laat drooggezet. Toen ze drie weken later kalfde, wisten we dat de melk niet onmiddellijk goed zou zijn om te leveren. Dat het zo lang zou duren voor die melk opnieuw goed was, hadden we niet meegerekend.' Toch zweert hij bij het gebruik van droogzetters. 'Op dat vlak zal ik zeker geen risico nemen.' Het register vormt voor Julien niet het enige middel om diergeneeskundige gegevens bij te houden over de ruim 40 roodbonte koeien op zijn bedrijf met een gemiddelde productie die elk jaar schommelt rond 7000 kg melk met ongeveer 4,4 % vet en 3,4 % eiwit. Elke opmerkelijke gebeurtenis in verband met de gezondheid van een bepaalde koe tijdens haar lactatie is in het kader van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding zorgvuldig bijgehouden via de zogenaamde 'bedrijfsbegeleidingskaart'. 'Zo kun je, wanneer een koe iets mankeert, snel kijken of dat dier het jaar daarvoor datzelfde probleem had', somt Julien op als grote voordeel van deze continue registratie. Al meer dan tien jaar neemt hij deel aan de bedrijfsbegeleiding van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent. 'Het is interessant om al die gegevens bij te houden, want zo'n kaart geeft een goed overzicht van wat er zich afspeelt bij de dieren.'

Annelies Debergh

Traditioneel gebruik

Ad Uitdehaag: 'Gericht met medicijnen omgaan'

Een geneesmiddelenlogboek geeft inzicht in de medicijnkast en in de ziektehistorie. Samen met dierenarts en voerleverancier bespreekt Ad Uitdehaag vaak de gezondheid van de veestapel.

Eigenlijk ben ik heel traditioneel in het gebruik van diergeneesmiddelen', vertelt Ad Uitdehaag (52). 'Bij ons krijgen alle koeien nog gewoon een droogzetpreparaat aan het eind van de lactatie. Zo bouw je naar mijn idee zekerheid in voor een goed verloop van de droogstand. Met minder droogzetters bespaar je hooguit een paar euro, daarvoor wil ik geen risico lopen.'

Samen met zijn vrouw Corry (48) heeft Uitdehaag een bedrijf met 45 melkkoeien in Roosendaal. Het medicijngebruik voor het vee wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Een uitgebreid logboek op de computer geeft duidelijk inzicht in welke medicijnen op het bedrijf aanwezig zijn. Van elke soort staat de hoeveelheid en de houdbaarheidsdatum vermeld. Daarnaast is op dierniveau de gehele historie voor ziekten en behandeling zichtbaar. 'Wanneer je eenmaal de basisgegevens hebt ingevoerd kost het niet veel moeite het logboek bij te houden. Op basis van de beschikbare gegevens kun je bijvoorbeeld dieren voor afvoer selecteren, zoals koeien die regelmatig behandeld zijn tegen mastitis. En mocht de AID willen controleren, dan hebben we alle gegevens compleet.'

Het stipt bijhouden van dit logboek komt mede voort uit de aandacht die de dierenartsenpraktijk van Uitdehaag hieraan schenkt. De dierenartsenpraktijk stimuleert bewuste omgang met geneesmiddelen door de veehouder goed voor te lichten over de inhoud van zijn stal-apotheek. Voor behandeling van zieke dieren heeft Uitdehaag van zijn dierenartspraktijk een naslagwerk ontvangen. Hierin staan de voorschriften over het bewaren van medi-

cijnen, een omschrijving van enkele ziektebeelden en gegevens van medicijnen die de veehouder zelf in huis heeft. 'Natuurlijk is het vaststellen van de juiste diagnose soms moeilijk. Wanneer een koe een voedingsstoornis heeft dan is de oorzaak niet altijd vast te stellen. In dat geval bel ik gewoon de praktijk, dan ga ik zelf niet voor dierenarts spelen. Maar wanneer een koe met een gezwollen uier uit de wei komt, dan weet ik wel hoe laat het is. Dan hoeft niet iemand anders me te vertellen dat ik die koe tegen mastitis moet behandelen. Ik probeer heel gericht met de medicijnen om te gaan, maar ga er daarnaast vanuit dat de veearts aan de bel trekt wanneer ik een bepaald middel meer dan gemiddeld gebruik.'

Alle diergeneesmiddelen op het bedrijf worden van de dierenartspraktijk betrokken. 'Daardoor is onze boekhoudpost "geneesmiddelen en dierenartskosten" ook boven gemiddeld. Als een bedrijf elektrolytenmix en ontwormingsmiddelen bijvoorbeeld bij de Welkoop haalt dan ko-

men deze kosten vaak bij een andere post. Dan kom je voor de geneesmiddelen lager uit. Een andere reden voor de hogere kosten is de bedrijfsbegeleiding. Onze praktijk biedt een hele goede begeleiding, maar dat brengt ook extra kosten met zich mee.' De hoge productie van de melkkoeien – een rollend jaargemiddelde van 9600 kg melk – is volgens de veehouder verbonden aan hogere dierenartskosten. 'Door zelf goed op de koeien te letten voorkom je al veel problemen. Wanneer ik een PBB heb kan ik zelf al de attentiekoeien aangeven. Het voordeel van begeleiding door de veearts is dat hij op een andere manier naar het bedrijf kijkt. Als we in een periode wat meer melkziekte- of nageboorte-problemen hebben dan bespreek ik dat met de veearts en eventueel met de voerleverancier. Misschien dat we dan in de voeding of conditie van de koeien een oorzaak kunnen achterhalen.'

Christel van Raay

Ad Uitdehaag: 'Hogere productie leidt tot hogere dierenartskosten'

Julien Broché: 'Het "in en uit" altijd noteren'

Bedrijfsbegeleiding